

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Polska Akademia Nauk ,
Instytut Chemii Organicznej
Warszawa , Polska

Złożył w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej dnia 15 października 2002 r. podanie o udzielenie patentu na wynalazek pt.,, **Nowe kompleksy rutenu jako /pre/ katalizatory reakcji metatezy, pochodne 2-alkoksy –5 nitrostyrenu jako związki pośrednie i sposób ich wytwarzania .**”

Dołączone do niniejszego zaświadczenia opis wynalazku, zastrzeżenia patentowe i rysunki są wierną kopią dokumentów złożonych przy podaniu w dniu 15 października 2002 r.

Na podstawie dokumentów nadesłanych do Urzędu Patentowego RP w dniu 25 października dokonano zmiany zgłaszającego na Boehringer Ingelheim International GmbH , Ingelheim, Niemcy

Podanie złożono za numerem P-356652.

Warszawa, dnia 2 lipca 2003 r.

z upoważnienia Prezesa

inż. Barbara Zabozyk
Naczelnik

9

**Nowe kompleksy rutenu jako (pre)katalizatory
reakcji metatezy, pochodne 2-alkoksy-5-nitrostyrenu jako związki
pośrednie i sposób ich wytwarzania**

Przedmiotem wynalazku są nowe kompleksy rutenu o wzorze 1, gdzie L^1 oznacza obojętny ligand, wybrany z grupy obejmującej trójarylo-, trójalkilofosfiny, korzystnie trój(cykloheksylo)fosfinę, PCy_3 , lub N-heterocykliczny ligand karbenowy przedstawiony wzorem 9A, 9B, 9C lub 9D, X i X' oznacza ligand anionowy, zwłaszcza halogen, korzystnie chlor, R oznacza alkil C_1-C_5 lub cykloalkil C_5-C_6 , R' oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl; korzystnie R' oznacza wodór, R^1 , R^2 i R^3 oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C_1-C_6 , alkoksyl C_1-C_6 , albo fenyl lub naftyl nie podstawione bądź postawione grupami alkilowymi C_1-C_6 lub alkoksylowymi C_1-C_6 oraz sposób ich wytwarzania, a także związki pośrednie – pochodne 2-alkoksy-5-nitrostyrenu, o wzorze 6, w którym R, R', R^1 , R^2 i R^3 mają wyżej podane znaczenie, a R^8 i R^9 oznaczają wodór lub grupę alkilową o C_1 do C_{20} atomach węgla. Przedmiotem wynalazku jest także zastosowanie związków o wzorze 1 jako (pre)katalizatorów w procesach metatezy.

W zastosowaniach metatezy olefin w syntezie organicznej osiągnięto w ostatnich latach duże postępy. Opracowano kilka kompleksów karbenowych rutenu działających jako (pre)katalizatory, które posiadają zarówno wysoką aktywność w reakcjach metatezy różnego rodzaju, jak i szeroką tolerancję dla dużej ilości grup funkcjonalnych. Ta kombinacja właściwości jest warunkiem przydatności tego rodzaju (pre)katalizatorów w syntezie organicznej.

Ponadto, dla praktycznego zastosowania, szczególnie w skali przemysłowej, bardzo pożądane jest, aby takie kompleksy rutenu były stabilne przez dłuższy czas w warunkach podwyższonej temperatury i mogły być przechowywane / oczyszczane / stosowane bez atmosfery gazu ochronnego.

Poznano już kompleksy rutenu z takimi właściwościami (patrz J. Am. Chem. Soc. 2000, 122, 8168-8179; Tetrahedron Lett. 2000, 41, 9973-9976), jednakże okazało się, że lepsza stabilność połączona jest ze zmniejszoną aktywnością katalityczną. Takie ograniczenie stwierdzono na przykład dla (pre)katalizatora o wzorze 2 (porównanie aktywności katalitycznej 1 patrz: Angew. Chemie Int. Ed. 2002, 114, 832-834).

Następnie opisano (pre)katalizatory o wzorach 3 i 4, które wykazują wyższą aktywność katalityczną w porównaniu z (pre)katalizatorem o wzorze 2. Katalizatory 2, 3 i 4 zawierają chelatującą atom metalu grupę izopropoksyłową. Wyższą aktywność układów 3 i 4 tłumaczy się zawadą przestrzenną spowodowaną sąsiedztwem grupy fenyłowej lub (podstawionej) grupy naftylowej w pozycji *orto* do grupy izopropoksyłowej (Angew. Chemie Int. Ed. 2002, 114, 832-834; Angew. Chemie Int. Ed. 2002, 114, 2509-2511).

Stwierdzono, że nowe (pre)katalizatory kompleksy rutenu według wynalazku przedstawione wzorem 1, które w pozycji *para* do grupy izopropoksyłowej zawierają grupę nitrową, wykazują dużo wyższą aktywność katalityczną w porównaniu do znanych wysoko aktywnych kompleksów rutenu, a jednocześnie są stabilne termicznie i wobec powietrza.

Nowe (pre)katalizatory kompleksy rutenu według wynalazku przedstawione są wzorem 1, gdzie L^1 oznacza obojętny ligand, wybrany z grupy obejmującej trójarylo-, lub trójalkilofosfinę, korzystnie trój(cykloheksylo)fosfinę, PCy_3 , lub N-heterocykliczny ligand karbenowy przedstawiony wzorem 9A, 9B, 9C lub 9D, X i X' oznacza ligand anionowy, zwłaszcza halogen, korzystnie chlor, R oznacza alkil C_1-C_5 lub cykloalkil C_5-C_6 , R' oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl, korzystnie R' oznacza wodór, R^1 , R^2 i R^3 oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C_1-C_6 , alkoksyl C_1-C_6 , albo fenył lub naftyl nie podstawione bądź podstawione grupami alkilowymi C_1-C_6 lub alkoksylowymi C_1-C_6 .

We wzorach 9A, 9B, 9C lub 9D, podstawniki R^4 , R^5 , R^6 i R^7 oznaczają niezależnie wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} bądź fenyl nie podstawiony lub podstawiony alkilem C_1-C_6 , alkoksylem C_1-C_6 lub halogenem, natomiast X i X' mają wyżej podane znaczenie.

Korzystnie R^4 i R^5 oznaczają resztę fenyłową podstawioną przynajmniej w jednej z pozycji *orto*, najkorzystniej resztę mezytyłową (2,4,5-trimetylofenylową; Mes), natomiast R^6 i R^7 mogą być połączone i oznaczają wtedy resztę cykloalkilową C_4 .

Nowe związki pośrednie pochodne 2-alkoksy-5-nitrostyrenu o wzorze 6, w którym R oznacza alkil C_1-C_5 lub cykloalkil C_5-C_6 , R' oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl, korzystnie R' oznacza wodór, R^1 , R^2 i R^3 oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C_1-C_6 , alkoksyl C_1-C_6 , albo fenyl lub naftyl nie podstawione bądź podstawione grupami alkilowymi C_1-C_6 lub alkoksylowymi C_1-C_6 , a R^8 i R^9 oznaczają wodór lub grupę alkilową o C_1 do C_{20} atomach węgla.

Synteza nowych kompleksów rutenu o wzorze 1, według wynalazku polega na tym, że związek pośredni o wzorze 6, poddaje się reakcji z karbenowym kompleksem rutenu o wzorze 7, w którym L^1 i L^2 oznaczają niezależnie obojętny ligand, wybrany z grupy obejmującej trójarylo- lub trójalkilofosfinę, korzystnie trój(cykloheksylo)fosfinę, PCy_3 , i/lub N-heterocykliczny ligand karbenowy przedstawiony wzorem 9A, 9B, 9C lub 9D, w których R^4 , R^5 , R^6 i R^7 oznaczają niezależnie wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} bądź fenyl nie podstawiony lub podstawiony alkilem C_1-C_6 , alkoksylem C_1-C_6 lub halogenem, natomiast X i X' mają wyżej podane znaczenie, a $R^{10} = R'$ i oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl, natomiast R^{11} oznacza aryl, winyl lub allenyl.

W sposobie według wynalazku katalizator o wzorze 1 otrzymuje się jak przedstawiono na Schemacie II (dane eksperymentalne patrz Przykład II i Przykład III) w reakcji pomiędzy podstawionymi grupami R' , R^1 , R^2 , R^3 , R^8 i R^9 2-izopropoksy-5-nitrostyrenem o wzorze 6 a kompleksem rutenu 7, w którym L^1 i L^2 oznaczają niezależnie od siebie ligand fosfinowy i/lub N-heterocykliczny karben NHC o wzorze 9A, 9B, 9C lub 9D, w którym R^4 , R^5 , R^6 i R^7 oznaczają niezależnie wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} bądź fenyl nie podstawiony lub podstawiony alkilem C_1-C_6 , alkoksylem C_1-C_6 lub

halogenem, natomiast X i X' mają wyżej podane znaczenie, oraz R¹¹ oznacza aryl, winyl lub allenyl, ewentualnie w obecności CuZ, gdzie Z ma wyżej podane znaczenie. Reakcję prowadzi się korzystnie w chlorowanych rozpuszczalnikach, np. chlorku metylenu, lub w węglowodorach aromatycznych, lub w ich mieszaninach w ciągu 1-24 h w temperaturze od 0 do 100 °C.

Alternatywnie sposób wytwarzania nowych (pre)katalizatorów o wzorze 1, według wynalazku polega na reakcji podstawionego rodnikami R', R¹, R², R³, R⁸ i R⁹ 2-izopropoksy-5-nitrostyrenu o wzorze 6 z katalizatorem Grubbsa o wzorze 7, w którym L1 i L2 oznaczają niezależnie od siebie ligand fosfinowy, natomiast R⁹ i R¹⁰ oraz X i X' mają wyżej podane znaczenie. w obecności N-heterocyklicznego karbenu NHC o wzorze 9A, 9B, 9C lub 9D, w którym R⁴, R⁵, R⁶ i R⁷ oznaczają niezależnie wodór, alkil C₁-C₂₀, alken C₂-C₂₀ bądź fenyl nie podstawiony lub podstawiony alkilem C₁-C₆, alkoksylem C₁-C₆ lub halogenem.

Powyższą syntezę przedstawiono na Schemacie III (dane eksperymentalne patrz Przykład IV).

Reakcję, korzystnie prowadzi się w jednym naczyniu mieszając kolejno: ligand NHC ze stałym kompleksem 7 w ciągu 1-24 h w temperaturze z przedziału 0-100°C w rozpuszczalnikach takich jak węglowodory alifatyczne, lub aromatyczne, korzystnie heksan, lub ich chlorowcopochodne, np. dichlorometan, lub etery alkoholi, glikoli i etery cykliczne.

Korzystnie ligand NHC o wzorze 9A, 9B, 9C lub 9D stosuje się w tej reakcji w postaci wolnej, lub może być on przygotowany in situ w wyniku reakcji stałej soli o wzorze 8A, 8B, 8C lub 8D, gdzie Y oznacza prosty anion, korzystnie resztę kwasową, chlorowec lub BF₄ w postaci zawiesiny w rozpuszczalnikach takich jak węglowodory alifatyczne, lub aromatyczne, korzystnie heksan, z silnymi zasadami, takimi jak wodoroki metali alkalicznych, lub ziem alkalicznych, lub ich alkoholany. Najkorzystniej stosuje się tu tert-pentanolan potasu. Następnie dodaje się roztwór odpowiedniej pochodnej 2-alkoksy-5-nitrostyrenu o wzorze 6 i reakcję prowadzi się ewentualnie w obecności soli miedzi CuZ, gdzie Z ma wyżej podane znaczenie. Jako rozpuszczalniki stosuje się alifatyczne lub aromatyczne węglowodory, lub chlorowane rozpuszczalniki, korzystnie chlorek metylenu, prowadząc reakcję w ciągu 1-24 h w temperaturze z przedziału 0-100°C.

Sekwencje syntezy, które znajdują ogólne zastosowanie w wytwarzaniu (pre)katalizatorów o wzorze 1, przedstawiono ogólnie na Schematach II—III oraz przykładowo dla syntezy (pre)katalizatora o wzorze 10 na Schemacie V i VIII oraz dla katalizatora o wzorze 11 na Schemacie VI. Te drogi syntezy nadają się ogólnie do wytwarzania związków o wzorze 1.

Synteza nowych związków pośrednich o wzorze 6, według wynalazku polega na tym, że podstawiony 2-hydroksy-5-nitrobenzaldehyd o wzorze 5a, w którym R' , R^1 , R^2 i R^3 mają wyżej podane znaczenie, alkiluje się za pomocą związku o wzorze RZ, gdzie R ma znaczenie jak we wzorze 1, a Z oznacza chlorowiec lub resztę kwasu alkilo-, perfluoroalkilo- lub arylosulfonowego, lub siarkowego, do podstawionego 2-alkoksy-5-nitrobenzaldehydu o wzorze 5, gdzie R, R^1 , R^2 i R^3 mają wyżej podane znaczenie, który następnie poddaje się reakcji olefinacji do wytworzenia podstawionego 2-alkoksy-5-nitrostyrenu, o wzorze 6.

W sposobie według wynalazku reakcję alkilowania podstawionych pochodnych 2-hydroksy-5-nitrobenzaldehydu o wzorze 5a prowadzi się jak przedstawiono na Schemacie I (dane eksperymentalne patrz Przykład I) za pomocą czynników alkilujących RZ, gdzie R ma znaczenie jak we wzorze 1, a Z oznacza chlorowiec lub resztę kwasu alkilo-, perfluoroalkilo- lub arylosulfonowego lub siarkowego.

Reakcję tę, korzystnie prowadzi się w obecności węgla lub wodorotlenku metalu alkalicznego, w obecności lub bez katalizatora, a jako rozpuszczalniki stosuje się rozpuszczalniki aprotone takie jak DMF, DMSO, aceton, acetonitryl, etery alkoholi lub glikoli lub rozpuszczalniki protonowe, takie jak metanol lub etanol lub reakcję prowadzi w układzie dwufazowym (PTC).

W reakcji alkilowania związku o wzorze 5a jako katalizator stosuje się węgiel lub fluorek cezu, czwartorzędowe sole amoniowe, etery koronowe i kryptandy, a najkorzystniej stosuje się Cs_2CO_3 .

Najkorzystniej reakcję prowadzi się w DMF w ciągu 1-24 h w temperaturze z przedziału 0-150°C.

W sposobie według wynalazku reakcję olefinowania podstawionych pochodnych 2-izopropoksy-5-nitrobenzaldehydu korzystnie prowadzi się według Tebbego z tytanowym odczynnikiem Tebbego, lub według Wittiga z odczynnikiem Wittiga. Reakcję prowadzi się w rozpuszczalnikach takich jak etery alkoholi i glikoli, lub etery cykliczne, korzystnie THF.

Zastosowanie związków o wzorze 1 jako (pre)katalizatorów w procesach metatezy.

(Pre)katalizatory o wzorze 1, według wynalazku znajdują zastosowanie w niezwykle szerokim zakresie. Z dobrym wynikiem można przeprowadzać zarówno liczne reakcje metatezy zamykania pierścienia, jak i metatezy krzyżowej oraz metatezy typu "alken-alkin" (en-in).

I tak, syntezy związków, które zawierają wiązanie podwójne C=C oraz inne grupy funkcyjne, przy zastosowaniu nowego katalizatora według wynalazku przebiegają z bardzo dobrym wynikiem (patrz Przykład V i Przykład VI).

Co zaskakujące, opisane tu nowe (pre)katalizatory o wzorze 1 okazują się lepsze od porównywalnych znanych katalizatorów również co do swojej aktywności, tak że częstokroć wystarcza zastosowanie mniejszych ilości katalizatora w porównaniu ze zwykle stosowanymi ilościami (patrz Przykład VII -- XI).

Przy zastosowaniu opisanych tu nowych (pre)katalizatorów 1 możliwe jest obniżenie temperatury reakcji i jednocześnie skrócenie czasu reakcji w porównaniu z tymi koniecznymi przy użyciu innych katalizatorów. W ten sposób poprawia się zarówno wydajność jak i techniczna możliwość przeprowadzenia reakcji.

Poniższe przykłady objaśniają wytwarzanie i zastosowanie nowych (pre)katalizatorów. Przykłady porównawcze z zastosowaniem znanych (pre)katalizatorów pokazują wyższość związków o wzorze 1.

Przykład I.

Wytwarzanie ligandu o wzorze 6 (ogólnie Schemat I, szczegółowo Schemat IV).

2-izopropoksy-5-nitrobenzaldehyd o wzorze 5, w którym R', R¹, R² i R³ oznaczają wodór, a R oznacza izopropyl. Do mieszanej zawiesiny sproszkowanego bezwodnego

węglanu potasu (1.1 g, 8 mmol), katalitycznej ilości węglanu cezu (521 mg, 40 mol.%) i 2-hydroxy-5-nitrobenzaldehydu w którym R', R¹, R², R³ oznaczają wodór (668 mg, 4 mmol) w suchym DMF (25 ml) dodano ze strzykawki 2-jodopropan (0.8 ml, 8 mmol). Mieszano w ciągu 24 godzin w temperaturze pokojowej (RT), a następnie rozpuszczalnik odparowano pod zmniejszonym ciśnieniem. Pozostałość wylano do wody (50ml) i ekstrahowano t-BuOMe (4x25 ml). Połączone fazy organiczne przemyto solanką, suszono nad Mg₂SO₄ i zateżono do sucha. Surowy produkt oczyszczano za pomocą chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Otrzymano 2-izopropoksy-5-nitrobenzaldehyd (5) jako niskotopliwe, żółtawe ciało stałe (850 mg, 86% wydajności) IR (KBr): 3115, 2991, 2942, 1679, 1609, 1526, 1348, 1284, 1111, 950, 832, 748, 667 cm⁻¹; ¹H NMR (500 MHz, CDCl₃): δ 1.48 (d, 6H, J = 6.1 Hz), 4.85 (q, 1H, J = 6.1 Hz), 7.10 (d, 1H, J = 9.2 Hz), 8.39 (dd, 1H, J = 2.9, 9.2 Hz), 8.69 (d, 1H, J = 2.9 Hz), 10.41 (s, 1H); ¹³C NMR (125 MHz, CDCl₃): δ 21.8, 72.6, 113.6, 124.7, 125.12, 130.4, 141.1, 164.3, 187.8; MS (EI): m/z 209 (10, [M]⁺), 167 (100), 137 (18), 120 (11), 93 (7), 75 (3), 65 (10), 53 (4); HRMS (EI) obliczono dla [M]⁺ (C₁₀H₁₁O₄N): 209.0688; znaleziono 209.0686.

2-izopropoksy-5-nitrostyren (o wzorze 6, w którym R' R¹, R², R³, R⁸ i R⁹ oznaczają wodór a R oznacza izopropyl). Do mieszanej zawiesiny Ph₃PCH₃Br (932 mg, 2.53 mmol) w suchym THF (20 ml) dodano powoli w temp. -78°C roztwór BuLi w heksanie (1.8 ml, 2.7 mmol, 1.5M). Następnie dodano powoli roztwór 2-izopropoksy-5-nitrobenzaldehydu o wzorze 5, w którym R' R¹, R², R³ oznaczają wodór a R oznacza izopropyl (379 mg, 1.81 mmol) w suchym THF (2 ml) w tej samej temperaturze. Mieszaninę reakcyjnej pozwolono ogrzać się do temperatury pok., a następnie kontynuowano mieszanie przez 10 godz. Po tym czasie, do kolby dodano nasycony roztwór NH₄Cl (2 ml) i t-BuOMe (100 ml). Nierozpuszczalny materiał oddzielono przez filtrację, a uzyskany surowy produkt oczyszczono za pomocą chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Otrzymano 2-izopropoksy-5-nitrostyren (o wzorze 6) jako jasno-żółty olej (236 mg, 63% wydajności). IR (film): 3088, 2982, 2967, 1627, 1607, 1583, 1516, 1341, 1271, 1107, 950, 742 cm⁻¹; ¹H NMR (500 MHz, CDCl₃): δ 1.41 (d, 6H, J = 6.0 Hz), 4.71 (q, 1H, J =

6.0 Hz), 5.40 (dd, 1H, $J = 0.5, 11.2$ Hz), 5.87 (dd, 1H, $J = 0.5, 17.7$ Hz), 6.91 (d, 1H, $J = 9.1$ Hz), 7.00 (dd, 1H, $J = 11.2, 17.7$ Hz), 8.12 (dd, 1H, $J = 2.8, 9.1$ Hz), 8.36 (d, 1H, $J = 2.8$ Hz); ^{13}C NMR (125 MHz, CDCl_3): δ 21.9, 71.5, 112.2, 116.8, 122.4, 124.5, 128.1, 130.1, 141.0, 159.9; MS (EI): m/z 207 (4, $[\text{M}]^+$), 165 (59), 148 (100), 135 (4), 118 (96), 104 (2), 90 (15), 65 (8), 63 (7), 51 (4); MS (ESI): m/z 230 ($[\text{M}+\text{Na}]^+$); HRMS (ESI) obliczono dla $[\text{M}+\text{Na}]^+$ ($\text{C}_{11}\text{H}_{13}\text{O}_3\text{NNa}$): 230.0788; znaleziono 230.0776.

Przykład II:

Wytwarzanie związku 1 ogólnie (Schemat II), szczegółowo związku 10 (Schemat V).

Stosując ochronną atmosferę argonu w kolbie Schlenka umieszczono stały karbenowy kompleks rutenu o wzorze 7, w którym X i X' oznaczają chlor, L^1 oznacza PCy_3 , L^2 ligand NHC o wzorze 9A, którym R^4 i R^5 oznaczają 2,4,5-trójmetylofenyl a R^6 i R^7 wodór, oraz R^{10} oznacza wodór a R^{11} fenyl, (tzw. katalizator Grubbsa II-generacji, 153 mg, 0.18 mmol), bezwodny CuCl (18 mg, 0.18 mmol) i dodano suchy odtleniony CH_2Cl_2 (10 ml). Następnie dodano roztwór związku 6, w którym $\text{R}^1 = \text{R}^2 = \text{R}^3 = \text{R}' = \text{R}^8 = \text{R}^9 = \text{H}$, a R równa się izopropyl, (38 mg, 0.18 mmol) w CH_2Cl_2 (4 ml). Uzyskaną zawiesinę mieszano w temp. 30°C przez 1 godz. Od tego momentu wszystkie następne operacje wykonywano na powietrzu, bez konieczności stosowania ochronnej atmosfery argonu. Mieszaninę reakcyjną zatężono na wyparce i otrzymany materiał naniesiono na krótką kolumnę chromatograficzną wypełnioną żelalem krzemionkowym. Kolumnę rozwijano za pomocą mieszaniny c-heksan:EtOAc (5:2), zbierając zieloną frakcję. Po odparowaniu rozpuszczalników i przemyciu pozostałości niewielką ilością zimnego n-pentanu otrzymano kompleks 10 jako zielone, mikrokryształiczne ciało stałe (100 mg, 83% wydajności). $R_f = 0.30$ (c-heksan:EtOAc 8:2); ^1H NMR (500 MHz, CD_2Cl_2): 16.42 (s, 1H), 8.46 (dd, 1H, $J = 9.1, 2.5$ Hz), 7.80 (d, 1H, $J = 2.5$ Hz), 7.10 (s, 4H), 6.94 (d, 1H, $J = 9.1$ Hz), 5.01 (sept, 1H, $J = 6.1$ Hz), 4.22 (s, 4H), 2.47 (2s, 18H), 1.30 (d, 6H, $J = 6.1$ Hz) ppm; ^{13}C NMR (125 MHz, CD_2Cl_2): 289.1, 208.2, 156.8, 150.3, 145.0, 143.5, 139.6, 139.3, 129.8, 124.5, 117.2, 113.3, 78.2, 52.0, 21.3, 21.2, 19.4 ppm; IR (KBr): 2924, 2850, 1606, 1521, 1480, 1262, 1093, 918, 745 cm^{-1} ; MS (ESI): 636 $[\text{M}-\text{Cl}]^+$; HRMS (IE): m/z

obliczono dla $C_{31}H_{37}N_3O_3^{35}Cl_2^{102}Ru$: $[M^+]$ 671.1255, znaleziono 671.1229; Analiza elementarna, obliczono: (%) for $C_{31}H_{37}Cl_2N_3O_3Ru$ (671.63): C 55.44, H 5.55, N 6.26; znaleziono: C 55.35; H 5.70, N 6.09.

Przykład III:

Wytwarzanie związku 1 ogólnie (Schemat II) i szczegółowo związku 11 (Schemat VI)

Stosując ochronną atmosferę argonu w kolbie Schlenka umieszczono stały karbenowy kompleks rutenu o wzorze 7, w którym X i X' oznaczają chlor, L^1 i L^2 oznaczają PCy_3 , R^{10} wodór a R^{11} fenyl, (tzw. katalizator Grubbsa I-generacji, 164.6 mg, 0.20 mmol i dodano suchy odtleniony CH_2Cl_2 (15 ml). Następnie dodano roztwór związku 6, w którym $R^1 = R^2 = R^3 = R^4 = R^5 = R^6 = R^7 = H$, a R równa się izopropyl, (50 mg, 0.24 mmol) w CH_2Cl_2 (5 ml). Uzyskany roztwór mieszano w temp. 40°C przez 1 godz. Od tego momentu wszystkie następne operacje wykonywano na powietrzu, bez konieczności stosowania ochronnej atmosfery argonu. Mieszaninę reakcyjną zatężono na wyparce i otrzymany materiał naniesiono na krótką kolumnę chromatograficzną wypełnioną żelom krzemionkowym. Kolumnę rozwijano za pomocą mieszaniny c-heksan:EtOAc (5:2), zbierając brązową frakcję. Po odparowaniu rozpuszczalników i przemyciu pozostałości niewielką ilością zimnego n-pentanu otrzymano kompleks 11 jako brązowe, mikrokryształiczne ciało stałe (95 mg, 70% wydajności). $R_f = 0.40$ (c-heksan:EtOAc 8:2).

Przykład IV:

Wytwarzanie związku 1 ogólnie (Schemat III) i szczegółowo związku 10 (Schemat VIII)

Reakcję prowadzono w ochronnej atmosferze argonu w naczyniu Schlenka. Do zawiesiny soli o wzorze 8A, w którym Y oznacza BF_4 , R^4 i R^5 oznaczają 2,4,5-trójmetylofenyl a R^6 i R^7 wodór (152 mg, 0.388 mmol) w n-heksanie (7 ml) dodano roztwór tert-amylanu potasu $CH_3CH_2C(CH_3)_2O^-K^+$ (0.22 ml, 0.372 mmol, 1.7 M. w toluenie) i uzyskany opalizujący żółty roztwór mieszano w temp. pok. przez 30 min.

Następnie dodano stały kompleks rutenu o wzorze 7, w którym X i X' oznaczają chlor, L¹ i L² oznaczają PCy₃, R¹⁰ wodór a R¹¹ fenyl, (tzw. katalizator Grubbsa I-generacji, 255 mg, 0.310 mmol) i zawartość naczynia ogrzewano do wrzenia przez 30 min. Do uzyskanej brązowo-różowej zawiesiny dodano w temp. pok. roztwór styrenu o wzorze 6, w którym R¹ = R² = R³ = R' = R⁸ = R⁹ = H, a R równa się izopropyl, (83.5 mg, 0.403 mmol) w CH₂Cl₂ (7 ml) i stały CuCl (33.8 mg, 0.341 mmol). Zawartość naczynia ogrzewano w temp. 40°C przez 1 godz. Od tego momentu wszystkie operacje wykonywano na powietrzu, bez konieczności stosowania ochronnej atmosfery argonu. Mieszaninę reakcyjną zatężono i otrzymany materiał naniesiono na krótką kolumnę chromatograficzną wypełnioną żelom krzemionkowym. Kolumnę rozwijano za pomocą mieszaniny c-hexane:EtOAc (5:2), zbierając zieloną frakcję. Po odparowaniu rozpuszczalników i przemyciu pozostałości niewielką ilością zimnego n-pentanu otrzymano kompleks o wzorze 10 jako zielone, mikrokryształiczne ciało stałe (149 mg, 72% wydajności). Dane analityczne zgodne z uzyskanymi poprzednio (patrz Przykład II).

Przykłady zastosowania

Przykład V:

Zastosowanie związku 1 jako katalizatora w reakcji metatezy zamykania pierścienia.
(Schemat VII).

1-[(4-Metylofenylo)sulfonylo]-2,3,6,7-tetrahydro-1H-azepina, P1. Do roztworu dienu S1 (210 mg, 0.75 mmol) w CH₂Cl₂ (35 ml) ochłodzonego do temp. 0°C dodano roztwór katalizatora 1 (5 mg, 1 mol%) w CH₂Cl₂ (2 ml). Zawartość kolby mieszano w tej samej temperaturze przez 1 godz. Rozpuszczalnik usunięto pod zmniejszonym ciśnieniem a pozostałość poddano chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Otrzymano P1 (186 mg, 99% wydajności) jako białe ciało stałe. IR (KBr): 3030, 2942, 2899, 2855, 1657, 1596, 1450, 1332, 1286, 1162, 910, 816, 712 cm⁻¹; ¹H NMR (200MHz, CDCl₃): δ 2.28 (m, 4H), 2.39 (s, 3H), 3.25 (m, 4H), 5.72 (m, 2H), 7.25 (d, 2H, J = 8.2 Hz), 7.64 (d, 2H, J = 8.2 Hz); ¹³C NMR (50MHz, CDCl₃): δ 21.5, 29.948.2, 126.9, 129.5, 130.1, 136.2, 142.9; MS (EI): m/z 251

(5, $[M]^+$), 223 (2), 184 (6), 155 (4), 105 (2), 91 (19), 96 (16), 77 (1), 65 (13), 42 (100); HRMS (EI) obliczono dla $[M]^+$ ($C_{13}H_{17}O_2NS$): 251.0980; znaleziono 2251.0979.

Przykład V:

Zastosowanie związku 1 jako katalizatora w reakcji metatezy krzyżowej.

Schemat IX

(E)-4-(2-metylo-6-nitro-1H-indol-3-ilo)-2-butenonian metylu, (E)-P2.

Do mieszanego roztworu indolu S2 (77.8mg, 0.36 mmol) i akrylanu metylu S2a (92.9 mg, 1.1 mmol) w CH_2Cl_2 (15 ml) dodano roztwór katalizatora 1 (12.1 mg, 5 mol%) w CH_2Cl_2 (5 ml). Otrzymany roztwór mieszano w temp. pokojowej przez 2 godz. Rozpuszczalnik usunięto pod zmniejszonym ciśnieniem a pozostałość poddano chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Otrzymano (E)-P2 (186 mg, 99% wydajności) jako żółte krystaliczne ciało stałe. IR (KBr): 3364, 2953, 2904, 1707, 1655, 1504, 1324, 1215, 750 cm^{-1} ; ^1H NMR (500 MHz, $CDCl_3$): δ 2.42 (s, 3H), 3.61 (dd, 2H, $J = 1.7, 6.0$ Hz), 3.70 (s, 3H), 5.74 (dt, 1H, $J = 1.7, 15.7$ Hz), 7.09 (dt, 1H, $J = 6.0, 15.7$ Hz), 7.42 (d, 1H, $J = 8.8$ Hz), 7.98 (dd, 1H, $J = 2.0, 8.8$ Hz), 8.24 (d, 1H, $J = 2.0$ Hz), 8.51 (br. s, 1H), ^{13}C NMR (125 MHz, $CDCl_3$): δ 12.0, 26.7, 51.5, 107.2, 108.8, 115.4, 117.5, 121.4, 133.2, 133.6, 138.9, 142.6, 146.7, 167.0; MS (EI): m/z 274 (100, $[M]^+$), 259 (75), 242 (63), 215 (38), 199 (11), 189 (15), 175 (15), 168 (53), 154 (18), 143 (31), 127 (12), 115 (12), 84 (17); HRMS (EI) obliczono dla $[M]^+$ ($C_{14}H_{14}O_4N_2$): 274.0954; znaleziono 274.0959. Analiza elementarna, obliczono ($C_{14}H_{14}O_4N_2$): C, 61.31; H, 5.14; N, 10.21; znaleziono: C, 61.05; H, 5.22; N, 10.09.

Przykład VI.

Badanie szybkości cyklizacji substratu S3 (2-allylo-2-(2-metyllallylo)malonianu dietylu) przy użyciu katalizatora 1.

Schemat X, Fig. I

3-Metylo-3-cyklopenteno-1,1-dikarboksylan dietylu, P3. W kolbie Schlenka umieszczono roztwór dienu S3 (100 mg, 0.4 mmol) w CH₂Cl₂ (20 ml) i w temperaturze 25°C dodano roztwór kat. 1 (2.6 mg, 0.004 mmol, 1 mol. %) w CH₂Cl₂ (1 ml). Mieszano w tej temperaturze, co 15 min. pobierając próbki (0.25 ml) mieszaniny reakcyjnej (reakcję przerywano natychmiast po pobraniu próbki za pomocą dodania odpowiedniej ilości 1M roztworu eteru etylowo-winyłowego). Stopień konwersji w każdej próbce obliczono na podstawie chromatografii gazowej. Produkt zidentyfikowano przez porównanie ze wzorcem. Uzyskane wyniki obrazuje krzywa "10" (◆◆◆) na wykresie przedstawionym na fig.1.

Badanie szybkości cyklizacji substratu S3 (2-allylo-2-(2-metylallylo)malonianu dietylu) przy użyciu katalizatora o wzorze 2.

Eksperyment prowadzono identycznie jak opisano w Przykładzie VI, z tym, że zastosowano katalizator 2 (2.5 mol. %). Uzyskane wyniki obrazuje krzywa "2" (●●●) na wykresie przedstawionym na fig.1.

Przykład VII.

Porównanie efektywności kat. 1 w reakcji krzyżowej metatezy.

Schemat XI.

7-[1-(tert-butylo)-1,1-dimetylsililo]oxy-2-heptenonian metylu, P4. Do mieszanego roztworu olefiny S4 (*tert*-butylo(5-heksenyloksy)dimetylosilanu) (107 mg, 0.5 mmol) i akrylanu metylu S2a (86 mg, 1 mmol) w CH₂Cl₂ (10 ml) dodano roztwór katalizatora 1 (3.4 mg, 1 mol%) w CH₂Cl₂ (2 ml). Zawartość naczynia mieszano w temp. pokojowej przez 30 min. Rozpuszczalnik usunięto pod zmniejszonym ciśnieniem a pozostałość poddano chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Produkt P4 (*7-[1-(tert-butylo)-1,1-dimetylsililo]oxy-2-heptenonian metylu*) otrzymano jako mieszaninę izomerów (*E*) i (*Z*) w proporcji 95:5 (łącznie 130 mg, 95% wydajności) jako bezbarwny olej. IR (film): 2952, 2933, 2859, 1729, 1658, 1472, 1437, 1258, 1102, 983, 838, 777 cm⁻¹; ¹H NMR (500 MHz, CDCl₃): δ

0.03 (s, 6H), 0.88 (s, 9H), 1.46-1.57 (m, 4H), 2.17-2.25 (m, 2H), 3.57-3.63 (m, 2H), 3.71 (s, 3H), 5.81 (dt, 1H, $J = 1.6, 15.7$ Hz), 6.96 (dt, 1H, $J = 7.0, 15.7$ Hz); ^{13}C NMR (125 MHz, CDCl_3): δ -5.35, 18.3, 24.4, 25.9, 31.9, 32.2, 51.3, 62.7, 121.0, 149.4, 167.1; MS (EI): m/z 241 (3), 215 (29), 183 (20), 139 (5), 119 (3), 109 (2), 89 (100), 81 (31), 75 (17), 73 (17), 53 (3); HRMS (ESI) obliczono dla $[\text{M}+\text{Na}]^+$ ($\text{C}_{14}\text{H}_{28}\text{O}_3\text{NaSi}$): 295.1700; znaleziono 295.1691.

Zgodnie z danymi: Angew. Chemie Int. Ed. 2002, 114, 2509-2511 katalizator o wzorze 4 (2.5 mol. %, t. pok., 20 min.) daje w analogicznej reakcji produkt P4 z wydajnością 91%.

Przykład VIII.

Porównanie efektywności katalizatora 1 w reakcji krzyżowej metatezy.

Schemat XII.

2-[3-cyjano-2-propenylo]malonian dietylu, P5. Do mieszanego roztworu allilomalonianu dietylu S5 (100 mg, 0.5 mmol) i akrylonitrylu S5a (53 mg, 1 mmol) w CH_2Cl_2 (5 ml) dodano roztwór katalizatora 1 (16.8 mg, 5 mol%) w CH_2Cl_2 (5 ml). Otrzymany roztwór mieszano w temp. pokojowej przez 30 min. Rozpuszczalnik usunięto pod zmniejszonym ciśnieniem a pozostałość poddano chromatografii kolumnowej na żelu krzemionkowym, stosując jako eluent mieszaninę c-heksan:EtOAc 8:2. Produkt P5 otrzymano jako mieszaninę izomerów (*E*) i (*Z*) w proporcji 1:2 (łącznie 98 mg, 87% wydajności) jako bezbarwny olej. IR (film): 2985, 2941, 2223, 1732, 1447, 1371, 1228, 1177, 1032, 859 cm^{-1} ; ^1H NMR (500 MHz, CDCl_3): Izomer (*Z*) δ 1.29 (t, 6H), 2.99 (t, 1H), 3.51 (t, 2H), 4.22 (q, 4H), 5.44 (tt, 1H), 6.60 (tt, 1H), ^{13}C NMR (125 MHz, CDCl_3): Izomer (*Z*) δ 14.0, 30.4, 50.2, 61.8, 102.1, 115.2, 149.8, 167.8; ^1H NMR (500 MHz, CDCl_3): Izomer (*E*) δ 1.29 (t, 6H), 2.79 (t, 1H), 3.46 (t, 2H), 4.22 (q, 4H), 5.44 (tt, 1H), 6.68 (tt, 1H), ^{13}C NMR (125 MHz, CDCl_3): Izomer (*E*) δ 14.0, 31.9, 50.3, 61.9, 102.6, 116.8, 150.7, 168.8; MS (EI): m/z 225 (7, $[\text{M}]^+$), 197 (14), 180 (38), 169 (12), 151 (64), 134 (21), 123 (81), 106 (64), 93 (25), 80 (100), 52 (51);

Zgodnie z danymi: Synlett 2001, 430-431, katalizator 2 (8 mol.%, 40 °C, 6 godz.) daje w analogicznej reakcji produkt P5 z wydajnością 79%.

BPP/3787/CH5/2002

PEŁNOMOCENIK

Inż. Iwona Brodowska
rzecznik patentowy

Zastrzeżenia patentowe

1. Nowe kompleksy rutenu jako (pre)katalizatory reakcji metatezy przedstawione wzorem 1, w którym L^1 oznacza obojętny ligand, wybrany z grupy obejmującej trójarylo- lub trójalkilofosfinę, korzystnie trój(cykloheksylo)fosfinę, PCy_3 , lub N-heterocykliczny ligand karbenowy przedstawiony wzorem 9A, 9B, 9C lub 9D, X i X' oznacza ligand anionowy, zwłaszcza halogen, korzystnie chlor, R oznacza alkil C_1-C_5 lub cykloalkil C_5-C_6 , R' oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl, korzystnie R' oznacza wodór, R^1 , R^2 i R^3 oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C_1-C_6 , alkoksyl C_1-C_6 , albo fenyl lub naftyl nie podstawione bądź postawione grupami alkilowymi C_1-C_6 lub alkoksylowymi C_1-C_6 , przy czym we wzorach 9A, 9B, 9C lub 9D, R^4 , R^5 , R^6 i R^7 oznaczają niezależnie wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} bądź fenyl nie podstawiony lub podstawiony alkilem C_1-C_6 , alkoksylem C_1-C_6 lub halogenem, natomiast X i X' mają wyżej podane znaczenie.
2. Kompleksy według zastrz. 1, znamienne tym, że R^4 i R^5 oznaczają resztę fenyłową podstawioną przynajmniej w jednej z pozycji *orto*, najkorzystniej resztę mezytyłową (2,4,5-trimetylofenylową; Mes), natomiast R^6 i R^7 są połączone i oznaczają resztę cykloalkilową C_4 .
3. Nowe pochodne 2-alkoksi-5-nitrostyrenu o wzorze 6, w którym R oznacza alkil C_1-C_5 lub cykloalkil C_5-C_6 , R' oznacza wodór, alkil C_1-C_{20} , alken C_2-C_{20} , alkin C_2-C_{20} lub aryl,

korzystnie R' oznacza wodór, R¹, R² i R³ oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C₁-C₆, alkoksyl C₁-C₆, albo fenyl lub naftyl nie podstawione bądź postawione grupami alkilowymi C₁-C₆ lub alkoksylowymi C₁-C₆, a R⁸ i R⁹ oznaczają wodór lub grupę alkilową o C₁ do C₂₀ atomach węgla.

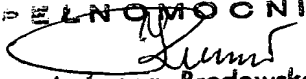
4. Sposób wytwarzania nowych kompleksów rutenu o wzorze 1, znamienny tym, że pochodną 2-alkoksy-5-nitrostyrenu o wzorze 6, w którym R oznacza alkil C₁-C₅ lub cykloalkil C₅-C₆, R' oznacza wodór, alkil C₁-C₂₀, alken C₂-C₂₀, alkin C₂-C₂₀ lub aryl, korzystnie R' oznacza wodór, R¹, R² i R³ oznaczają niezależnie od siebie wodór, alkil C₁-C₆, alkoksyl C₁-C₆, albo fenyl lub naftyl nie podstawione bądź postawione grupami alkilowymi C₁-C₆ lub alkoksylowymi C₁-C₆, a R⁸ i R⁹ oznaczają wodór lub grupę alkilową o C₁ do C₂₀ atomach węgla poddaje się reakcji z karbenowym kompleksem rutenu o wzorze 7, w którym L¹ i L² oznaczają niezależnie obojętny ligand, wybrany z grupy obejmującej trójarylo- lub trójalkilofosfinę, korzystnie trój(cykloheksylo)fosfinę, PCy₃, i/lub N-heterocykliczny ligand karbenowy przedstawiony wzorem 9A, 9B, 9C lub 9D, gdzie R⁴, R⁵, R⁶ i R⁷, X i X' mają wyżej podane znaczenie, a R¹⁰ = R' i oznacza wodór, alkil C₁-C₂₀, alken C₂-C₂₀, alkin C₂-C₂₀ lub aryl, natomiast R¹¹ oznacza aryl, winyl lub allenyl, do wytworzenia kompleksu rutenu o wzorze 1.
5. Sposób według zastrz. 4, znamienny tym, reakcję pomiędzy podstawionym grupami R', R¹, R², R³, R⁸ i R⁹ 2-izopropoksy-5-nitrostyrenem o wzorze 6, a kompleksem rutenu o wzorze 7, prowadzi się ewentualnie w obecności CuZ, gdzie Z oznacza ligand anionowy, korzystnie chlor, w chlorowanych rozpuszczalnikach, korzystnie chlorku metylenu, lub w węglowodorach aromatycznych, albo w ich mieszaninach w ciągu 1-24 h w temperaturze od 0 do 100 °C.
6. Sposób według zastrz. 4, znamienny tym, że reakcję prowadzi się w jednym naczyniu mieszając kolejno: ligand NHC o wzorze 9A-9D, gdzie R⁴, R⁵, R⁶ i R⁷, X i X' mają wyżej podane znaczenie, ze stałym kompleksem o wzorze 7 w ciągu 1-24 h w temperaturze 0-100°C, w rozpuszczalnikach takich jak węglowodory alifatyczne, lub

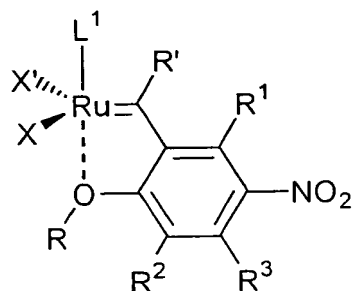
aromatyczne, korzystnie heksan, lub ich chlorowcopochodne, najkorzystniej dichlorometan, lub etery alkoholi, glikoli i etery cykliczne.

7. Sposób według zastrz. 4, znamienny tym, że ligand NHC stosuje się w tej reakcji w postaci wolnej, lub przygotowany in situ w wyniku reakcji stałej soli o wzorze 8A do 8D, gdzie R^4 , R^5 , R^6 i R^7 , X i X' mają wyżej podane znaczenie, a Y oznacza prosty anion, korzystnie resztę kwasową, chlorowiec lub BF_4 , w postaci zawiesiny w rozpuszczalnikach takich jak węglowodory alifatyczne, lub aromatyczne, korzystnie heksan z silnymi zasadami, takimi jak wodorki metali alkalicznych, lub ziem alkalicznych, lub ich alkoholany, najkorzystniej stosuje się tu tert-pentanolan potasu, po czym dodaje się roztwór odpowiedniej pochodnej 2-alkoksy-5-nitrostyrenu i reakcję prowadzi się, ewentualnie w obecności soli miedzi CuZ, gdzie Z ma powyżej podane znaczenie, a jako rozpuszczalniki stosuje się alifatyczne lub aromatyczne węglowodory, lub chlorowane rozpuszczalniki, korzystnie chlorek metylenu, prowadząc reakcję w ciągu 1-24 h w temperaturze z przedziału 0-100°C.
8. Sposób wytwarzania pochodnych 2-alkoksy-5-nitrostyrenu o wzorze 6, znamienny tym, że podstawiony 2-hydroksy-5-nitrobenzaldehyd o wzorze 5a, w którym R' , R^1 , R^2 i R^3 mają wyżej podane znaczenie, alkiluje się za pomocą związku o wzorze RZ, gdzie R ma znaczenie jak we wzorze 1, a Z oznacza chlorowiec lub resztę kwasu alkilo-, perfluoroalkilo- lub arylosulfonowego, lub siarkowego, do podstawionego 2-alkoksy-5-nitrobenzaldehydu o wzorze 5, gdzie R, R^1 , R^2 i R^3 mają wyżej podane znaczenie, który następnie poddaje się reakcji olefinacji do wytworzenia podstawionego 2-alkoksy-5-nitrostyrenu, o wzorze 6.
9. Sposób według zastrz. 8, znamienny tym, że reakcję alkilowania prowadzi się w obecności węglanu lub wodorotlenku metalu alkalicznego, w obecności lub bez katalizatora, a jako rozpuszczalniki stosuje się rozpuszczalniki aprotone takie jak DMF, DMSO, aceton, acetonitryl, etery alkoholi lub glikoli lub rozpuszczalniki protonowe, takie jak metanol lub etanol, lub reakcję prowadzi w układzie dwufazowym (PTC).

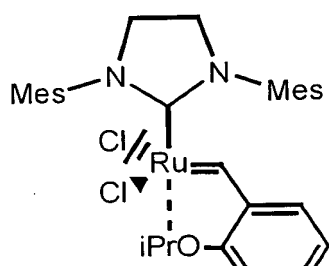
10. Sposób według zastrz. 8, znamienny tym, że w reakcji alkilowania związku o wzorze 5 jako katalizator stosuje się węglan lub fluorek cezu, czwartorzędowe sole amoniowe, etery koronowe i kryptandy, a najkorzystniej stosuje się Cs_2CO_3 .
11. Sposób według zastrz. 8 albo 9 albo 10, znamienny tym, że reakcję alkilowania prowadzi się w DMF w ciągu 1-24 h w temperaturze z przedziału 0-150°C.
12. Sposób według zastrz. 8, znamienny tym, że reakcję olefinowania podstawionych pochodnych 2-izopropoksy-5-nitrobenzaldehydu o wzorze 5 prowadzi się według Tebbego z tytanowym odczynnikiem Tebbego, lub według Wittiga z odczynnikiem Wittiga, w rozpuszczalnikach takich jak etery alkoholi i glikoli, lub etery cykliczne, najkorzystniej THF.
13. Zastosowanie związków o wzorze 1 jako (pre)-katalizatorów w procesach metatezy.

BPP/3787/CH5/2002

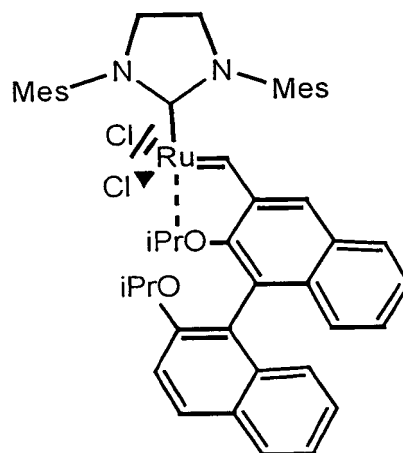
PEŁNOMOĆNIK

inż. Iwona Brodowska
rzecznik patentowy

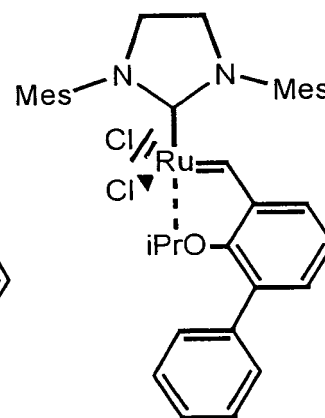
wzór 1

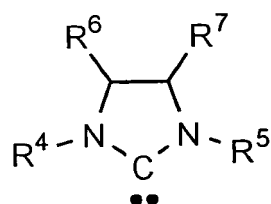
wzór 2

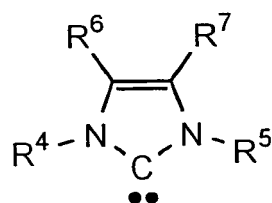
wzór 3

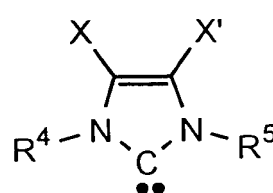
wzór 4

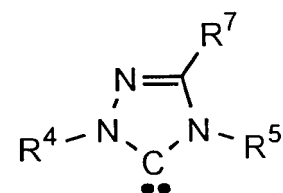
wzór 9A

wzór 9B

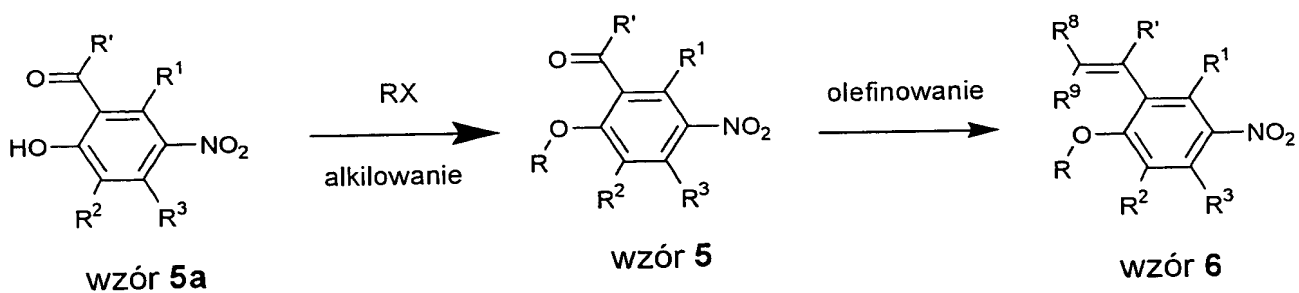
wzór 9C

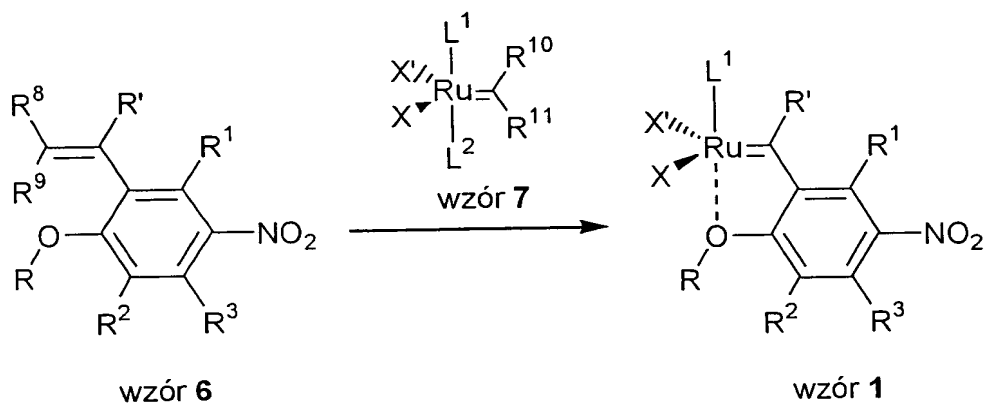
wzór 9D

PEŁNOMOCENIK

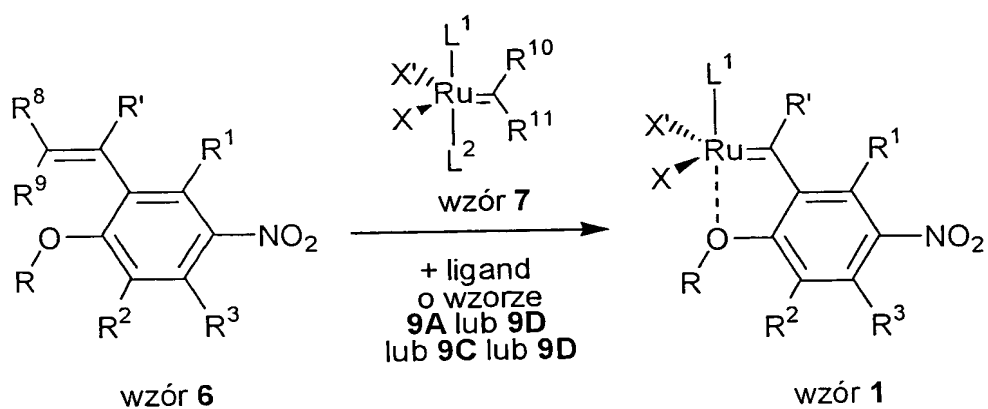
[Signature]
 inż. Iwona Brodowska
 Izecznik patentowy

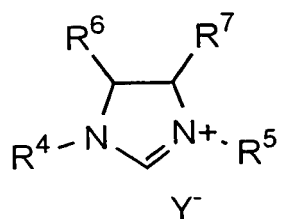
Schemat I

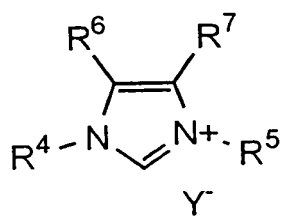
Schemat II

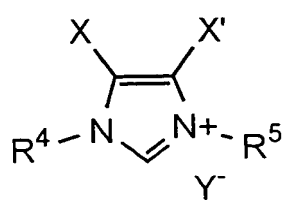
Schemat III

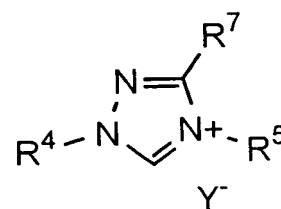
wzór 8A

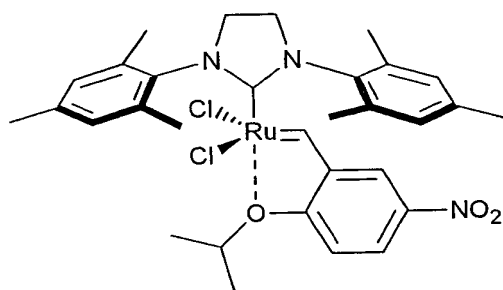
wzór 8B

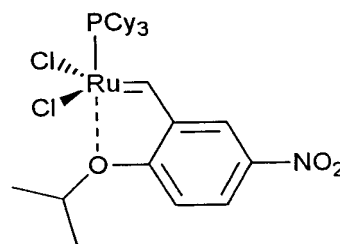
wzór 8C

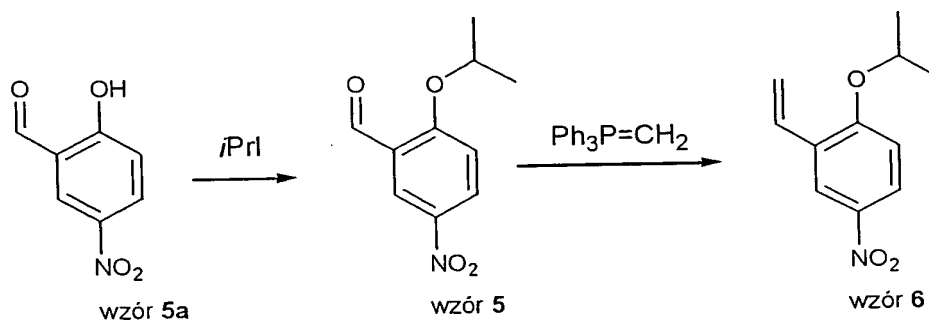
wzór 8D

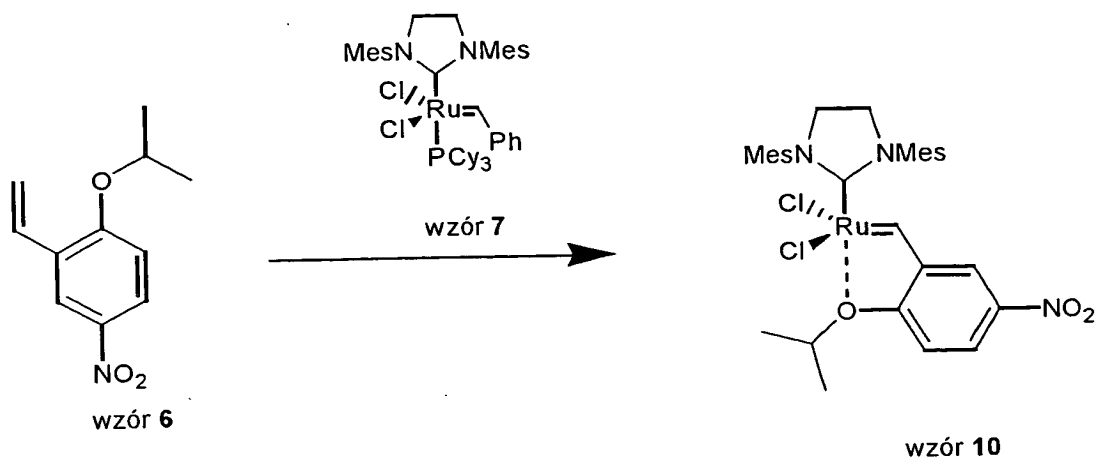
wzór 10

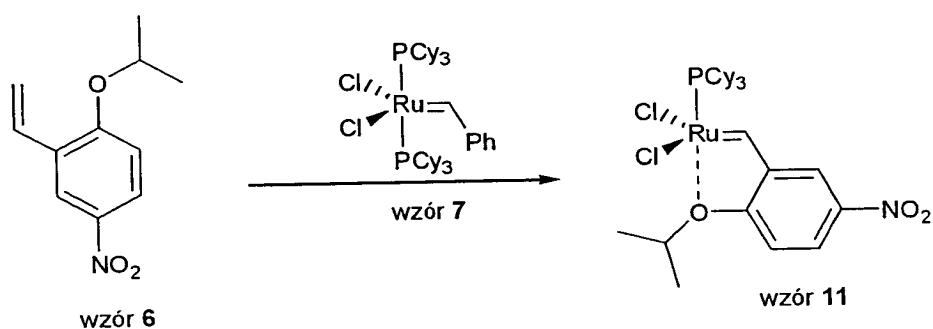
wzór 11

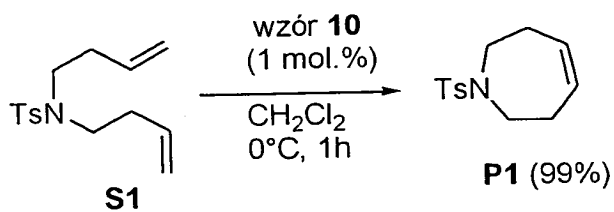
Schemat IV

Schemat V

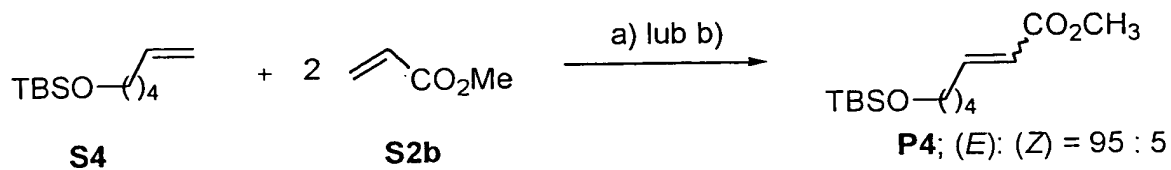

Schemat VI

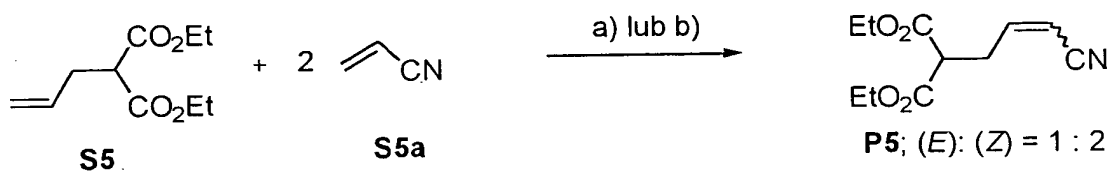
Schemat VII

M

a = kat. wzór **10** (1 mol.%, RT, 30 min). Wyd. 95%
 b = kat. **4** (2.5 mol.%, RT, 20 min). Wyd. 91%

Schemat XI

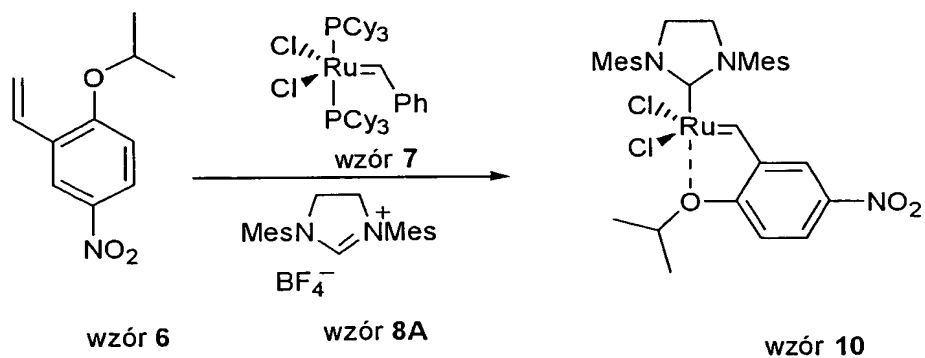

a = kat. wzór **10** (5 mol.%, RT, 30 min). Wyd. 87%
 b = kat. wzór **2** (8 mol.%, 40°C, 6 h). Wyd. 79%

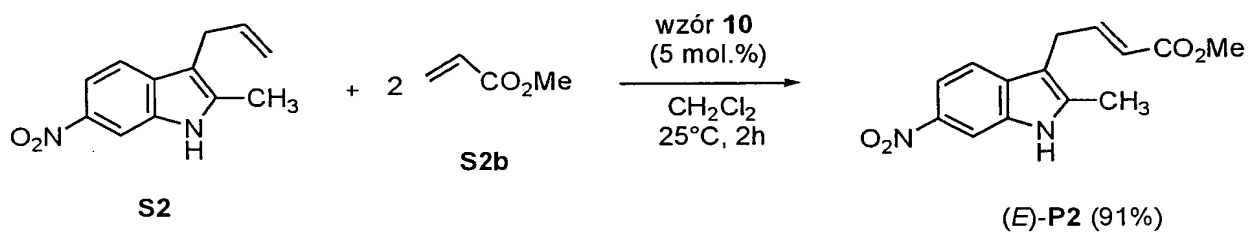
Schemat XII

PEŁNOMOĆNIK

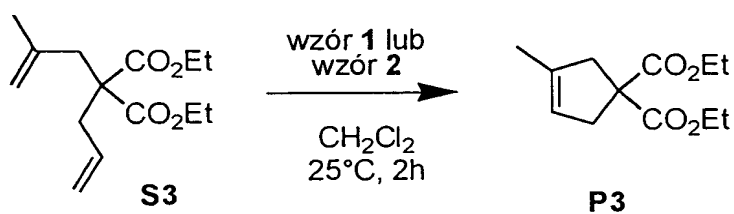
Inż. Iwona Brodowska
 rzecznik patentowy

Schemat VIII

Schemat IX

Schemat X

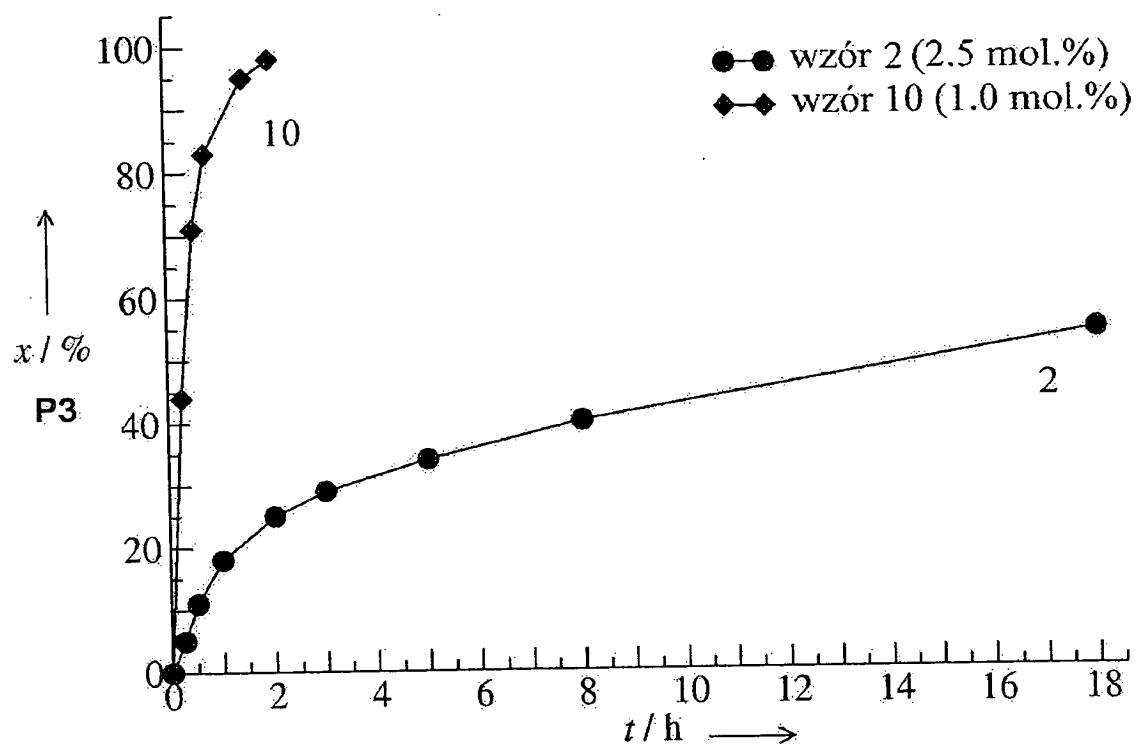

fig. 1

PEŁNOMOCENIK
Inż. Iwona Brodowska
rzecznik patentowy